

UUSIKYLÄ I A ASEMAKAAVAN RAKENNUSTAPAHOJE

Uusikylä I A Rakennustapaohje

Peruskorjattavat rakennukset

Uudisrakentamisessa käytetyt rakenteet ja materiaalit poikkeavat entistä enemmän perinteisistä rakenteista ja materiaaleista. Käytäntö on osoittanut, että uudisrakentamisen vallitsevia periaatteita ei voida suoraan käyttää peruskorjauksessa vaan on perinteisestä rakenteesta käsin mietittävä mitä voi ja kannattaa tehdä.

Vanhasta ei voi tehdä uutta taloa ja vanhan talon korjaaminen poikkeaa uuden rakentamisesta. Kulttuurihistoriallisesti arvokasta rakennusta ei saa yleensä purkaa. Korjaus- ja ylläpitovastuu on aina omistajalla, vaikka pieniä avustuksia suojeltujen rakennusten korjauksiin voikin saada. Kulttuurihistoriallisesti arvokkaissa ympäristöissä rakennusten kerrosala, mahdollinen laajennustapa ja rakennusten ulkonäkö on sovittava ympäristöön. Rakentaminen on näin rajoitetumpaa kuin monilla muilla alueilla.

Rakentaminen on tarkkaan määrättyä ja ohjeistettua oli rakentaminen luvanvaraisista tai toimet niin pieniä, ettei lupaa tarvita. Rakennushankkeeseen ryhtyvä on lain mukaan velvollinen hankkimaan pätevän suunnittelijan ja rakentajan. Vaikka itsekkin haluaisi toteuttaa korjaustoimet, on ammattilaisen tuoma asiantuntemus hankkeessa tarpeen. Rakennus tulee suunnitella ja rakentaa terveelliseksi ja turvalliseksi maankäyttö- ja rakennuslain mukaan. Terveellisen ja turvallisen rakenteen aikaan saaminen ei ole yksinkertaista määräysten ja ohjeiden viidakossa. Osa määräyksistä voi orjallisesti noudatettuna johtaa riskirakenteisiin. Korjaukseen liittyviä valintoja tehtäessä tulee ymmärtää rakenteiden ja materiaalien toiminta. Tätä taustaa vasten ohjeessa on otettu kantaa materiaaleihin ja lisätty mukaan myös kokemuksen tuomia ohjeita.

Uutta rakentamista ohjataan tarkasti ja määräykset ovat koko ajan tiukentuneet. Suojelluissa rakennuksissa uusia määräyksiä noudatetaan soveltaen. Jos rakennus sijoittuu valtakunnallisesti merkittävälle alueelle ja on näin maakuntakaavassa osoitettu suojeltavaksi alueeksi, voidaan tulkita, että alueella oleva kulttuurihistoriallisesti arvokas rakennus on suojeltu, vaikka asemakaavassa ei suojelua vielä ole, jolloin uusia tiukentuneita määräyksiä ei tarvitse noudattaa ja voidaan säilyttää vanhat rakenteet ja ratkaisut.

Rakennuksen korjaus on täynnä valintoja.

Vain rikki olevat kohdat korjataan. Kun rakennuksessa on koko ajan myös vanhoja kuluneitakin pintoja, sen luonne säilyy. Näin myös rakennuksen arvo säilyy parhaiten. Kaikkien pintojen ei tule näyttää uusilta. Vanha saa näyttää myös vanhalta.

Mieti ensin mikä on käytettävä budjetti. Mitä voit tehdä tänä vuonna ja mitä teet tulevina vuosina.

Jos ei ole huomattu ongelmaa, varmuuden vuoksi ei kannata korjata. Kaikkea eri tarvitse uusia ja kaikkia pintamateriaaleja ei tarvitse vaihtaa uusiin tai maalata uudelleen. Mieti mikä on tarpeellista ja mikä tehdään vain sen vuoksi, että se näyttää uudelta tai, että siitä tulisi muodikas. Näin voit rajata tarpeettoman korjauksen pois ja pienentää korjaamisen kustannuksia. Usein paras korjaus syntyy kun vain tar-

peellinen uusitaan ja muilta osin ylläpidetään rakennuksen kuntoa. Tilojen osalta on parasta hyödyntää olemassa olevaa tilajärjestystä ja sovittaa oma elämä niihin.

Ongelmia aiheuttaviin kohtiin on puututtava ajoissa jolloin selvittää pienemmällä korjauksella. Rikkinäinen tulee korjata ja rakenteelliset virheet tulee korjata silloin kun niistä tulee riski rakennuksen säilymiselle, terveellisyydelle tai turvallisuudelle. laajemman korjauksen. Ongelmana on usein alkuperäisen arvokkaan materiaalin ja detaljoinnin häviämisen ja rakennuksen arvon säilymisen tasapainon hallinta. Vaikka korjataankin enemmän, korjaus tulee tehdä siten, että rakennuksen arvo ei vähene. Ihan kaikkea ei tule uusita. Jonnekin on jätettävä myös alkuperäistä pintaa ja alkuperäisiä osia tulee vaalia mahdollisimman paljon. Osin voidaan myös vanhoja osia kierrättää samassa rakennuksessa.

Dokumentoi ja säilytä vanhat osat mallina tulevillekin korjaajille.

Detaljit on tehtävä alkuperäisen mukaisesti. Panelointi on tehtävä alkuperäisen mukaisesti. Paneelin valinnassa on huomioitava paneelin paksuus, leveys, profiili sekä julkisivuvuoraukseen liittyvä listoitus ja tuulilautojen detaljointi. Palauta vanha yksityiskohta, jos aiemmin tehty muutos tekee rakennuksesta kummajaisen. Usein esimerkiksi ikkunakoon ja aukotuksen palautus saa julkisivusuhteet näyttämään luontevimmalta. (Esimerkiksi ullakon pienet ikkunat.) Maalaa julkisivu alkuperäisen periaatteen mukaan ja aikaan kuuluvien värisävyin. Korjauksen yhteydessä rakennusta ei tule kuorruttaa sen tyyliin kuulumattomilla koristeaiheilla tai väritehosteilla.

Jotta rakennus näyttää ja tuntuu vanhalta ja historiallisesti arvokkaalta myös jotain sisätiloissa on säilytettävä alkuperäisenä. Vanhat hengittävät rakenteet ja materiaalit kestävät usein enemmän virheitä. Uudisrakentamisessa käytetyt rakenteet ovat alttiimpia rakennusvirheille ja niistä aiheutuville ongelmille ja sen takia niitä ei tulisiakaan käyttää rakennuksissa, joita on tarkoitus säilyttää vielä seuraavat 100 vuotta. Pääperiaatteena tulee olla perinteisten rakenteiden ja materiaalien säilyttäminen ja suosiminen. Tutki mikä lattiarakenne on ollut alun perin. Arvioi myös jälkikäteen tehtyjen korjausten toiminta ja niistä syntyvät riskit. Multapenkkirakenteella ratkaistun rakennuksen alkuperäiset perustukset voivat olla hyvin matalat. Jos rakenne on muutettu lämpöeristetyksi lattiaksi, on lattian alapuolelle jäävä matala tila saatava toimimaan tuuletetun alapohjan tavoin. Aina on huolehdittava alapohjan riittävästä tuuletuksesta ja siitä, että kosteus ei siirry ylöspäin. Alapohjan ongelmia ovat aiheuttaneet myös hirteen kiinni tehdyt betonivalut, olivat ne perustusten vahvistuksia tai maanvaraisia laattoja. Julkisivuvuoraus voi olla kiinni hirressä jos rakenne on hengittävä. Uudet ikkunamääräykset eivät koske suojeltuja rakennuksia.

Energiatehokkuuden kannalta on tärkeintä että rakennus on ilmatiivis ja tuulenpitävä, mutta korvausilman saanti on kunnossa. Nämä ominaisuudet usein riittävät kokemuksen mukaan, vaikka rakenne ei olisikaan laskennallisesti uusien määräysten mukainen. Lisälämmöneristystä ei suojeltuihin rakennuksiin tarvitse laittaa. Jos sellainen halutaan hirren sisäpuolelle, voidaan laittaa puukuitulevy. Tiivistäminen tulee tehdä vanhassa puurakenteessa ilmansulkupaperilla.

Vanhassa (suojellussa) rakennuksessa voi olla kaksilasiset ikkunat. Pieni rakennus on silti energiatehokas. Kiinnitä huomiota seinän ja lattian, seinän ja katon sekä hirsisalvosnurkan tiiveyteen. Tiivistys tehdään paperilla. Uudet ikkunamääräykset eivät koske suojeltuja rakennuksia. Haluttaessa parantaa ikkunoita onärkevintä tiivistää ne oikein ja varmistaa, että käynti on kunnossa. On myös mahdollista käyt-

tää lisäpuitetta. Vanha karmi ja vanhat puitteet voidaan säilyttää. Mikäli rakennusta lisälämmöneristetään, niin ikkunoita ei saa jättää syvälle seinään, vaan ikkunalaus on tehtävä sisäpuolelle. Uusittaessa ikkunoita ne on uusittava tyyliin sopiviksi ruutu- jaoltaan, samoin vuorilautojen detaljoinnin osalta. Puitteiden on oltava puuta.

Myöskään koneellista ilmanvaihtoa ei tarvitse asentaa suojeltuun rakennukseen. Niin kauan kuin rakennuksessa on luonnonmukainen ilmanvaihto, tulisijat ja korvausilman saanti on hoidettu, rakennuksen sisäilma on yleensä hallinnassa. Rakennuksen lämmitys ja ilmanvaihto on toiminnallinen kokonaisuus. Korjauksia tehtäessä on huomioitava että pelkästään lämmitysjärjestelmän muuttaminen siten, että tulisijoja ei enää käytetä muuttaa ilmanvaihdon kokonaisuutta. Tulisijat ovat toimineet ilmanvaihdon osana.

Kaikki muutokset vaikuttavat rakenteen toimintaan esimerkiksi luonnonmukaisen ilmanvaihdon muuttaminen koneelliseksi muuttaa usein myös korvausilman saantia. Jos vanhaan rakennukseen lisätään koneellinen ilmanvaihto, on varmistettava, että korvausilma tulee sieltä mistä ilma saadaan puhtaana (ei esimerkiksi alapohjasta tai vanhan eristeen läpi). Tarvittaessa lisätään korvausilmaventtiilit.

Vettä ja sähköä on osattava yhdistää vanhaan rakenteeseen. Märkätilat on keskitettävä ja niihin on järjestettävä tehostettu kosteudenpoisto. Suihkua varten kannattaa rakentaa suihkukaappi, jolloin vedet voidaan ohjata pois rakenteista ja pinnat eivät kastu. Saunatilat on järkevintä sijoittaa erilliseen ulkorakennukseen. Sähköt on järkevää tehdä pinta-asennuksina, ei hirsiseinään upottaen.

Vanhoissa rakennuksissa rakenteet ovat usein yhdenmukaisia esimerkiksi höyryntiiviyden kannalta. Jos jostain osasta tehdään höyrytiiviimpi kuin muut rakenteen osat se johtaa usein siihen, että höyrynpaine rasittaa pistekuormamaisesti tiettyä kohtaa. Kosteus tiivistyy yhteen pisteeseen ja aiheuttaa ongelmia rakenteille ja koko rakennukselle.

Rakentaminen tulee tehdä huolellisesti. Materiaalien tulee olla kuivia ja rakentamisen aikaiseen suojaukseen tulee kiinnittää huomiota, jotta välttyään materiaalien ja ennen kaikkea eristeiden rakentamisen aikaiselta kastumiselta.

Ota selvää miten rakennus ja sen rakenteet toimivat. Tee korjauksia vain niin, että et muuta rakennuksen tai rakenteen toimintaa. Ennen rakennettiin siten, että julkisivuvuorauksen taakse ei jätetty tuuletusrakoa ja rakenne toimi, koska koko rakenne oli ns. Hengittävä. Vanhaan rakennukseen ei tarvitse lisätä tuuletusrakoa hirren ja julkisivuvuorauksen väliin, jos julkisivumaali on hengittävä perinteinen öljymaali tai puna- tai keltamultamaali. Vain uudet hengittämättömät maalit tarvitsevat taakseen tuuletusraon.

Älkää nostako pihapintoja. Varsinkaan naapuritonttia vasten ei saa nostaa pihatasoa. Varmistakaa silti, että vesi ohjautuu pois rakennuksesta. Pintavesiä ei saa kuitenkaan ohjata naapurin tontille. Vanhassa rakennuksessa ei välttämättä ole anturallisia perustuksia eikä salaojia. Anturan paikalla voi olla ladottuja kiviä. Silti rakennuksen perustuksia ei tarvitse uusia eikä salaojia tehdä. Sadevesien ohjaus katolta pois rakennuksen perustuksista on kuitenkin hoidettava. Veden poisohjauksen tulee toimia myös talvella.

Valitse korjaamiseen perinteisiä materiaaleja, jotka sopivat olemassa oleviin materiaaleihin. Käytä, hoida ja huolla rakennusta tarpeen mukaan ja oikein.

Pihat ja puutarhat

Kuten historiallinen rakennus myös puutarha ja pihan kasvit ovat arvokas osa kulttuurihistoriallisesti arvokasta ympäristöä, jota ei tulisi harkitsemattomasti tuhota. Muutokset tulisi tehdä siten, että pihalla on aina puita ja vanhoja perinnekasveja, jotka ovat siellä kasvaneet. Jos joudut uusimaan nurmikkoja pidä huoli että käytät nurmuseoksia, jotka sisältävät monilajisia luonnonnurmen siemeniä ja sisältävät myös kukkien siemeniä (kaunokainen, maahumala ym.) ja hyväksy nurmikolle luontevat maaston muodot. Puiden poistaminen vaatii luvan. Muista, että hoitamaton ja huonompikuntoinenkin hedelmäpuu voidaan nuorennusleikata. Pääperiaatteena pidetään sitä, että jokaisella tontilla on oltava myös puita. Esimerkiksi Uudenkylän tonteilla on oltava vähintään kolme puuta, jotka voivat olla myös hedelmäpuita. Uusiminen on tehtävä vaiheittain. Istuttaessasi uutta käytä perinteisiä lajeja välttä kasveja jotka eivät ole alueelle kuuluneet esimerkiksi Uudenkylän pihalla ei ole perinteisesti havupuita ja tuija-aitoja. Geometriset pihat eivät ole alueelle ominaisia.

Käytä pihan perinteisiä ratkaisuja miettiessäsi pihalla kulkua ja oleskelua. Säilytä esimerkiksi käynti pihalta kuistin kautta rakennukseen. Pidä portaat kuistin sisällä, jolloin ne eivät ole koskaan liukkaat. Hyödynnä pihan eriluonteisia osia: hedelmäpuutarha ja työpiha, kulkuväylät. Käytä luontevia maastonmuotoja suunnittelussa hyväksesi, jotta mielenkiintoinen piha-alue säilyy. Minimoi laatoitukset ja terassit. Kasvihuoneet ja viljolat tulee liittää ulkorakennuksen luonteviksi osiksi, jolloin ne on sovitettavissa ympäristöön. Ulkorakennuksen tulee näyttää ulkorakennukselta ja olla sijoitettu alueen rakenne huomioiden. Käytä imeviä pintoja jotta kasvillisuutesi viihtyy tontilla. Aitaa tonttisi perinteisin tavoin usein vanhoilla alueilla on käytetty säleaitoja ja leikattuja orapihlaja-aitoja. Pihan hoidossa tulee huomioida ympäristö. Pihaa ei saa käyttää romuvarastona.

Purkamista ei alueella sallita ilman että kuntoselvityksessä on osoitettu että rakennusta ei voi enää korjata. Kuntoselvitys laitetaan museoviranomaisen lausunnolle. Mikäli purkamisiin kuitenkin joudutaan, tilalle tulee rakenneta vastaavan mittakaavan rakennus. Purkaminen edellyttää aina että sitä ennen on hyväksytty uuden rakennuksen suunnitelma.

Uudisrakentaminen

- Tyhjät tontit on rakennettava.
- Alkuperäinen katuverkko on säilytettävä rantakujien ja kolmion alueella hiekkapintaisena.
- Pysäköinti suositellaan sijoitettavaksi kullekin tontille samalla tontilla olevaan, alueen mittakaavaan sopivaan talousrakennukseen / autokatokseen.
- Pihalla on suosittava luonnonmukaisia pihapiirejä hedelmätarhoineen, etenkin asuintonteilla kuten kolmion alueella ja rantakujilla. Geometriset pihat eivät ole alueelle ominaisia, samoin liiallista laatoitusta tulee välttää. Tyhjien tonttien vanhoja puutarhoja on säästettävä mahdollisuuksien mukaan uutta rakennusta rakennettaessa.
- Tontit on aidattava rima- tai pensasaidalla.

- Vaikka vanhat rakennukset korjataan käyttäen vanhoja yksityiskohtia ja aiheita – uudet rakennukset voidaan sovittaa alueelle vaikka ne olisivat moderneja. Sovittamisen keinoina ovat oikein suunniteltu rakennusmassa, julkisivuaukotus, julkisivuverhous ja muu detaljointi. Uudisrakennus on suunniteltava niin että naapurirakennukset esitetään suunnitelmakuvissa, jolloin voidaan arvioida uuden liittyminen vanhaan.
- Nykymääräysten mukaiset seinät ovat paksuja. Ikkunoita ei saa jättää syväälle seinään, vaan ikkunalauta on tehtävä sisäpuolelle tai seinän paksuus on huomioitava karmin syvyydessä.
- Uusissa rakennuksissa ei tarvitse toistaa alueen vanhoja aiheita ruudutuksessa tai vuorilaudoissa.
- Katemateriaalin on oltava konesaumattua peltiä tai huopaa.
- Räystäiden on oltava avoimet ja sadevedenohjaukseen käytettävä vanhan mallin mukaan pyöreitä syöksytorvia ja vedenohjaus hoidettava joko puolipyöreillä metallikouruilla tai muotoillulla kattopellityksellä (jalkarännillä).

Rakentaminen tulee tehdä huolellisesti. Materiaalien tulee olla kuivia ja rakentamisen aikaiseen suojaukseen tulee kiinnittää huomiota, jotta vältetään materiaalien ja ennen kaikkea eristeiden rakentamisen aikaiselta kastumiselta.

Uudenkylän alueen monimuotoisuus syntyy eri kattokaltevuuksista, harja- ja mansardikattoisista rakennusmassoista ullakkokerroksineen valoa lisäävistä kattoikkunoista tai julkisivuille nostetusta frontoneista erillisistä kuistin massoista joiden kattomuoto vaihtelee aumasta harja- tai pulpettikattoisiin.

Alkuperäisessä asussa oleva rakennus.

L- mallisia rakennusmassoja. Yllä vahvasti muutettu julkisivu. Kaikille rakennuksille on yhteistä peltikatto, avoräystä. Ikkunaukutus on rauhallinen. Detaljeissa on variointia, kuten myös rakennusmassoissa.

Erilaisia julkisivuvuoraustapoja. Vuoraus on yksikertainen ja julkisivuarkkitehtuuri on selkeän rauhallista. Sivurakennus poikkeaa selvästi päärakennuksesta. Kaikissa rakennuksissa on avoraystä. Ulkorakennuksessa on erilaisia ja eri kokoisia ovia ja ikkunoita. Pihapiirit ovat vihreitä.

Jalkarännit ja pyöreät syöksytorvet hoitavat veden poiston hallitusti katoilta.

Vanhoissa rakennuksiin on saattanut syntyä erikoisiakin rakentamistapoja kun niitä on muutettu. Kulmaan on otettu sisäänkäynti hirsirakenteen rakennepiirteiden vastaisesti avaamalla kulma. Korkea näyteikkuna on avattu liiketilaan ja ullakolle on avattu 1950-luvun ikkuna, kun ullakkoa on otettu asuinkäyttöön. Vanha julkisivuvuoraus on silti säilynyt. Koska kyseessä on Uudenkylän vanhimpia rakennuksia on julkisivudetaljoinnissa näkyvissä vielä 1800-luvun teollisen yhdyskunnan puurakentamisen perinteen jäänteinä rikas detaljointi. Alla säleaita

Mualla Uudessakylässä jatkuu rakennusten ja detaljien monimuotoisuus. Yllä alueen vanhimpiin kuuluvassa rakennuksessa on päädyn yläosaan sijoitettu eri suuntaista panelointia kuten joissain Kalliomäen vanhimmissa rakennuksissa on myös ollut tapana. Kaikki on maalattu samalla värillä, jolloin vaikutelma ei ole liian sekava. Ullakkokerrokseen saadaan valoa frontoneilla tai päätyikkunoilla. Vaikka ullakko olisikin suurelta osin asuinkäytössä on rakennus luonteeltaan yksikerroksinen. Mansardiosassa saa olla jyrkempiä katon lappeita.

Mualla Uudessakylässä on lukuisia erilaisia kuisteja. Ullakko on asuintiloina. Kattojen väri vaihtelee.

Kapea pitkä kuistimalli antaa mahdollisuuden erilaisiin ratkaisuihin. Kattojen väri vaihtelee. Julkisivuissa on vaaleita pastellisävyjä. Uudet sävyt on sovitettava naapureiden väreihin.

Pieni rakennus voi olla myös kohtuullisen tilava, vaikka se on yksikerroksinen. Ulakkokerros antaa lisätilaa.

LIITE 10. Museoviraston lausunto

Lausunto

MV/122/05.01.01/2013 1 (2)

12.12.2013

Forssan kaupunki
PL 62
30101 Forssa

slan

FORSSAN KAUPUNKI Tekninen ja ympäristötoimi <i>13.12.2013</i>
Asiatunnus <i>628/10.02.01/2013</i>

Viite

Asia **FORSSA, Uusikylä I A asemakaava-alueen suojeltavat rakennukset**

Forssan kaupunki on pyytänyt Museoviraston lausuntoa Uudenkylän alueen kolmen rakennuksen kuntoselvityksistä (Vahanen Oy 27.9.2013) ja siitä, voidaanko nämä kolme suojelluiksi esitettyä rakennusta jättää kuntoselvityksen perusteella suojelematta valmisteilla olevassa kaavassa. Museovirasto on jo antanut 29.8.2008 lausunnon diaarinumero 454/303/2008, jossa on käsitelty myös näiden kolmen rakennuksen vuonna 2008 tehtyä kuntoarviota (AT-Yhtiö Oy 30.05.2008). Tuolloin Museovirasto esitti, että vuoden 2008 *"kuntoarviota ei käytetä rakennusten purkamisen perusteena, vaan kunkin rakennuksen korjausmahdollisuudet ja -tavat arvioidaan rakennusten arvo ja ikä sekä Museoviraston korjauskortiston ohjeet ja näkökulmat huomioon ottaen."*

Uudenkylän alue on mukana valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden rakennetun kulttuuriympäristön (RKY) tarkennetussa listassa (valtioneuvoston päätös 22.12.2009) osana Forssan teollisuusyhdyksuntaa.

Tälle listalle nostetuilla alueilla *"tavoitteena on valtakunnallisesti merkittävien rakennettujen kulttuuriympäristöjen rakenteen, kylä- ja kaupunkikuvan sekä alueilla jo olevien rakennusten ja ympäristön säilymisen turvaaminen sekä mahdollisen täydennysrakentamisen ja muiden muutosten sopeuttaminen kulttuuriympäristön ominaisluonteeseen ja erityispiirteisiin. Kulttuuriympäristöt edustavat maamme kehitysvaiheita ja ovat historian kuvastajia. Kyse on sekä perinteen säilyttämisestä että alueiden kehittämisestä niiden ominaisluonnetta ja erityispiirteitä vahvistavalla ja niihin sopeutuvalla tavalla. On tärkeää, ettei näillä alueilla tapahdu muutoksia tai rakentamista, joka on olennaisesti ristiriidassa niiden kulttuuriympäristöarvojen kanssa."* (Lainaus ympäristöministeriön muistiosta 23.12.2009, YM3/533/2009).

Uudenkylän alueesta todetaan valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden RKY -kohdeselostuksessa seuraavasti: *"Uudenkylän työväen asuinalue rakentui 1800-luvun lopulla tiiviisti ja säätelemättömästi, rakennusvalvonnan piiriin alue tuli 1920-luvulla."* Uudenkylän alue on muistuma säätelemättömästä työväenrakentamisesta ja sen arvo on juuri tässä. Tämä tulee ottaa huomioon rakennusten kuntoa ja korjaustarpeita arvioitaessa sekä uutta kaavaa laadittaessa.

Kuntoselvityksessä esitetyt vauriot rakennuksissa ovat pääosin tyypillisiä vanhojen, matalasti perustettujen, hirsirakenteisten talojen vaurioita, joita syntyy, kun rakennusten huolto ja ylläpito laiminlyödään. Maankäyttö- ja rakennuslaissa (132/1999) todetaan 166§:ssä rakennuksen kunnossapidosta, että *"Rakennus ympäristöineen on pidettävä sellaisessa kunnossa, että se jatkuvasti täyttää terveellisyyden, turvallisuuden ja käyttökelpoisuuden vaatimukset eikä aiheuta ympäristöhaittaa tai rumenna ympäristöä."* Lisäksi todetaan 170§:ssä, että mikäli rakennus on hylätty eli *"rakennuksen käyttämisestä on luovuttu, rakennuspaikka ympäristöineen on saatettava sellaiseen kuntoon, ettei se vaaranna turvallisuutta tai rumenna ympäristöä. Rakennus on myös riittävästi suojattava säältä ja mahdolliselta vahingonteolta."*

Kuntoselvityksen mukaan rakennuksissa sade on päässyt hormeihin, ja katot ovat saaneet vuotaa aiheuttaen vaurioita rakenteille. Lisäksi ainakin yhdestä rakennuksesta on purettu uunit ja osa väliovista on poissa.

Museovirasto esittää, ottaen huomioon alueen luonteen valtakunnallisesti merkittävänä rakennettuna kulttuuriympäristönä, että lausuntopyynnön kohteena olevat rakennukset suojellaan valmisteilla olevassa kaavassa. Tällöin rakennukset on syytä myös suojata säältä nykyistä paremmin. Jos korjaustyön alkaessa todetaan, että jokin rakennuksista onkin niin pahoin vaurioitunut, ettei se ole korjattavissa, voidaan suojelusta poikkeamiseen hakea ELY -keskukselta lupaa.

Yli-intendentti

Helena Taskinen

Intendentti

Anu Laurila

Tiedoksi Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Hämeenlinnan kaupunki/Historiallinen museo
Sirkka Köykkä